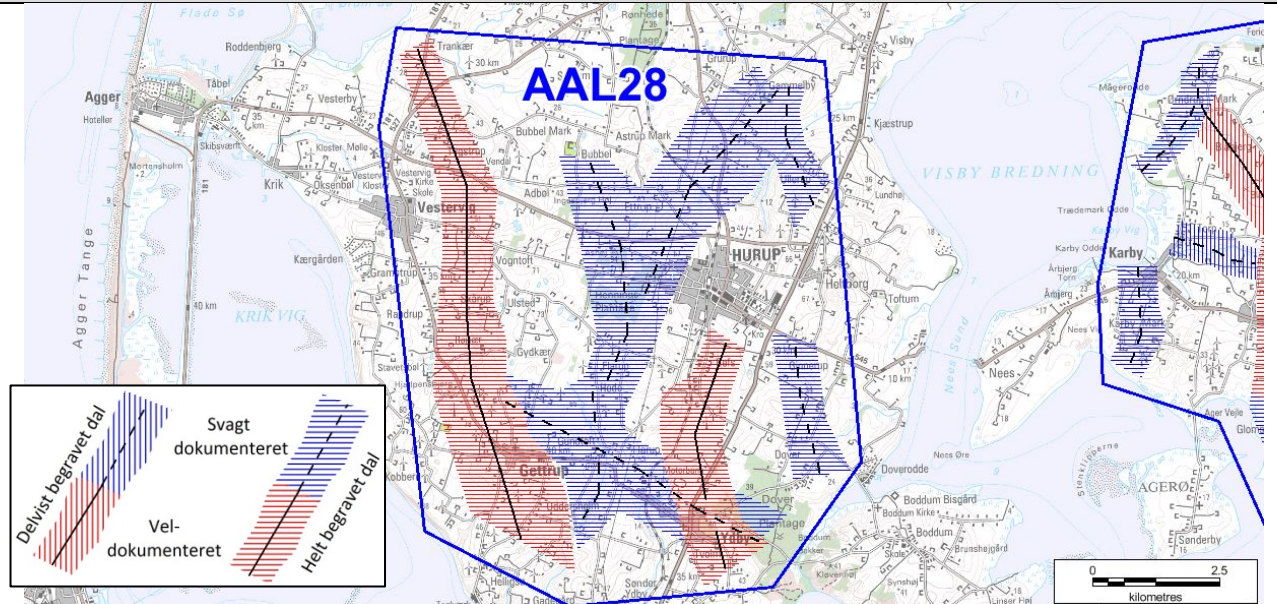

Oversigtskort:**Geologisk beskrivelse:**

I området omkring Hurup i den sydlige del af Thy er der over flere omgange gennemført TEM-undersøgelser /1, 3/. Til sammen viser undersøgelse et relativt kompliceret netværk af begravede dale. Dalene i dette netværk er generelt omkring 1 km brede og de fleste af dem forløber omtrent N-S. I længderetningerne kan dalene følges op til 10 km.

Dalene kan erkendes i middelmønsterskort og i koten for den gode leder genereret på baggrund af GERDA-data /4/. De dybeste dele af dalene ses som højmodstandsstrukturer omkranset af lave modstande allerede fra koter under 100 m. Opadtil bliver dalene bredere og mere diffuse i deres fremtoning. Fra omkring kote -10 m og op efter kan de N-S-gående dale ikke erkendes som højmodstandsstrukturer, men den vestligste af dalene kan op til omkring kote +20 m ses som en lavmodstandsstruktur med modstande på mellem 15 og 30 ohmm. I nogle af de øverste middelmønsterskort er det også muligt at se en højmodstandsstruktur med en anden orientering end N-S. Denne findes mellem Ydby og Gettrup og tolkes ligeledes som værende en begravet dal. Dalen her ses umiddelbart at gennemskære de øverste dele af to af de N-S-gående dale og må derfor formodes at være yngre end disse. Den skærer dog ikke den vestligste dal med lavmodstandsfyldet, hvilket kunne tyde på, at den er ældre end denne. Hermed kunne noget tyde på, at der i området findes flere N-S-generationer af dale; sådan som det også ses på Mors.

På Mors er der ellers også konstateret dale med lavmodstandsfyld i niveauer omkring og lige over kote 0 m (se f.eks. lokalitet AAL27 Midtmors – Vils). På Mors består dette fyld nogle steder af interglacialt ler, hvilket muligvis også er tilfældet i Sydthy. En boring i lavmodstandsfyldet i udkanten af den vestligste dal (DGU nr. 44.449) viser interglacialt marint ler i kote +6 til +12 m, og dette viser muligvis, at hele dalen er blevet udfyldt med dette ler i en interglacial tid, hvor dalen har stået som en dal i terrænet. I Hurup by, lige syd for den begravede dal, er der også i flere borer fundet marine interglaciale aflejringer i koteintervallet +5 til +40 m. Aflejringerne er i enkelte borer (f.eks. DGU nr. 36.261) tolket som "glimmerler". I selve Hurup by er der ingen TEM-datadækning, og det er derfor meget muligt, at f.eks. den N-S-gående dal syd for Hurup forløber ind under byen, og at leret dermed også her er dalfyldt. Dalenes afgrænsninger i længderetningerne er generelt usikre, da de fortsætter ud af det TEM-kortlagte område.

Dalene kan ikke entydigt ses i områdets boredata alene /2, 6/. Lagserien i borer indenfor dalstrøgene viser primært 30-50 m moræneler og smeltevandsler over sandlag. I enkelte borer udenfor dalstrøgene ses tertiært glimmerler op til omkring kote 0 m. Det forventes, at den gode leder i bunden af TEM-sonderingerne hovedsageligt består af glimmerler.

I forbindelse med TEM-kortlægningen er der blevet udført 3 undersøgelsesboringer i området – heraf to boringer indenfor dalene (DGU nr. 36.869 og 870) og én udenfor (DGU nr. 36.871) /5/. Disse boringer viser den ovenfor beskrevne generelle lagfølge med fortrinsvist moræneler samt smeltevandsler og -sand i dalene og tertiært glimmerler udenfor og i bunden af dalene. Borehulslogging viser, at den øverste del af tertiæret har relativt høje modstande med en gradvis overgang til lavere modstande /5, 6/, og man må derfor forvente at prækvartæroverfladen i dele af området befinder sig i højere niveauer end den gode leder i TEM-sonderingerne umiddelbart viser.

Alle dale er kategoriseret som *helt begravede*. En enkelt dal (dalen nord for Hurup) forløber dog delvist under en eksisterende dal, men her er sammenfaldet med den eksisterende dal ikke særligt entydigt.

Tolkningsusikkerhed:

Selvom boredata ikke umiddelbart kan bekræfte TEM-sonderingernes resultater, er de tydeligste dale indtegnet som *veldokumenterede*. Dette skyldes primært de entydige TEM-data, der viser dale der bliver bredere opefter afsluttende med lavmodstandsfyldet, som i en boring angives at være interglacialt ler. De mere diffust forekommende dale i TEM-data er indtegnet som *svagt dokumenterede*. Der synes at forekomme flere begravede dale i området, men disse fremtræder ikke med tydelige modstandskontraster i den geologiske lagfølge.

Referencer:

- /1/ Viborg Amt/Rambøll (1999)/ TEM-kortlægning ved Hurup. April 1999
- /2/ Viborg Amt/DGU (1989)/ Geologisk basisdatakort 1116 III Thyborøn
- /3/ Hedeselskabet (2005)/ Geofysisk kortlægning i Sydthy. SkyTEM/TEM. Udført for Viborg Amt.
- /4/ Gerda-databasen. GEUS. 2006.
- /5/ Hedeselskabet (2005)/ Borearbejde i Sydthy. DGU nr. 36.869, DGU nr. 36.870, DGU nr. 36.871. Viborg Amt.
- /6/ GEUS (2015)/ Jupiter-databasen (www.geus.dk).